

Izr. prof. dr. Janez Rebol, dr. med., spec.
ORL
Predsednik RSK za otorinolaringologijo
Klinika za ORL, CFK in MFK UKC Maribor
Ljubljanska c. 5
2000 Maribor

Številka: 1/2021
Datum: 2.2.2021

Zadeva: ZAPISNIK DOPISNE SEJE RSK ZA OTORINOLARINGOLOGIJO 2.2.2021

Prisotni: izr. prof. dr. Janez Rebol dr. med., izr. prof. Saba Battelino, doc. Aleksandar Aničin dr. med., doc. dr. Boštjan Lanišnik, dr. med., Matjaž Krajnc, dr. med., Mag. Božidar Kroflič dr. med.

Dnevni red: Nošenje mask laringektomiranih oseb

Dopis z dne 7.1.2021:

Društvo laringoktemiranih Slovenije, naša članica, ki zastopa laringoktemirane osebe v Sloveniji, že dlje časa opozarja na hude komunikacijske težave, s katerimi se srečujejo zaradi obvezne uporabe zaščitne opreme. Kirurška maska namreč bistveno zmanjša razumljivost govora že pri zdravih osebah, laringoktemiranim pa praktično onemogoča verbalno komunikacijo. Te osebe dihajo skozi stomo na vratu, ki je praviloma zaščitena z traheofixom ali zaščitno rutico, ki je dvoslojna in gostejša od kirurške in maske. S tem je laringektomirani po našem mnenju zaščiten boljše kot so zdravi, ki dihajo skozi usta s kirurško masko. Ker laringektomirani ne dihajo skozi usta, je volumen zraka v ustih zelo majhen (približno desetkrat manjši kot pri zdravi osebi) in pod izredno majhnim pritiskom.

Glede na navedeno so prepričani, da je tveganje, da bi laringoktemirana oseba okužila nekoga drugega, efektivno nično in da minimalne ali celo nikakršne koristi uporabe zaščitne maske pri laringoktemiranih osebah ne odtehtajo negativnih učinkov uporabe maske na komunikacijo. Pripravljeni so v laboratorijskih pogojih opraviti meritve, ki bi kvantificirale doseg aerosolov laringoktemirane osebe in to tudi empirično potrdile. Z opisom komunikacijskih ovir, ki jih tej skupini invalidov povzroča obvezna uporaba zaščitnih mask, so seznanili tudi direktorja ORL klinike v Ljubljani doc. dr. Aleksandra Aničina.

Gre torej za skupino invalidov, ki se tudi sicer pri vključevanju v družbo sooča z velikimi izzivi, obvezna uporaba mask pa je prednje postavila dodatno komunikacijsko oviro. Zaradi tega predlagamo izvzetje laringoktemiranih oseb iz obvezne uporabe zaščitnih mask, izredno dobrodošla pa bi bila vsakršna rešitev problema. Naprošamo vas za povratno informacijo (Goran Kustura, glavni tajnik NSIOS, Borut Sever, predsednik).

Mnenje članov RSK za otorinolaringologijo:

Po mnenju članov RSK potrebujejo laringektomirani obe maski oziroma zaščiti – obrazno in spodnjo, zgoraj kirurško masko in spodaj Traheofix ali drugačen filterski (HME) sistem, čez pa še standardni platenček oziroma rutko.

To je potrebno predvsem zaradi lastne varnosti, saj virus vstopa skozi nos in epifarinks in laringektomirani z lahkoto lahko vdihne del kužnega oblaka denimo pri artikuliranju. Spodnja dihala pa morajo biti dobro zaščiteni, saj ne smemo dovoliti direktnega vdora virusa v bronhe. Mnenje bazira tudi na članku: Perrinello et al. Safe management of laryngectomized patients during the COVID-19 pandemic (Oral Oncol 2020).

S spoštovanjem,

Izr. prof. dr. Janez Rebol, dr. med., spec. ORL
Predsednik RSK za otorinolaringologijo

